

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.06.00-010.06.02 /300
Konu : Fazlaya ilişkin hacizler

7/5/2010

GENELGE 2010/60

1-Genel açıklamalar

Kurumun süresinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer hükümleri uygulanmaktadır.

Bu doğrultuda kanuni süresinde ödenmeyen Kurum alacağının tahsili için anılan Kanunun ilgili maddeleri uyarınca borçlunun her türlü menkul, gayrimenkul malları ile hak ve alacakları üzerine haciz uygulanmaktadır.

6183 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasında; borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarının tahsil dairesince haczolunacağı,

Dördüncü fıkrasında; ancak, haczolunan gayrimenkul artırmaya çıkarılmadan, borçlu borcun itfasına yetecek menkul veya vadesi gelmiş sağlam alacak gösterirse gayrimenkul üzerinde haciz baki kalmak üzere gösterilen menkul veya alacağın da haczolunacağı,

Son fıkrasında da, tahsil dairesinin alacaklı amme idaresi ile borçlunun menfaatlerini mümkün olduğu kadar telif etmeye mükellef olduğu,

Kanununun 73 üncü maddesinde; borçlu, alacaklı amme idaresinin muvafakatini almaksızın hacizli mallarda tasarrufta bulunamayacağı, haczi koyan tahsil dairesinin buna aykırı hareketin cezaya mucip olduğunu borçluya ihtar edeceği,

Kanununun 90 ncı maddesinde; gayrimenkullerin, satış komisyonlarınca açık artırma ile satılacağı,

91 inci maddesinde de; satışa çıkarılacak gayrimenkullere bilirkişinin mütalaası alınmak suretiyle satış komisyonu tarafından rayiç değer biçileceği,

hükümleri yer almıştır.

6183 sayılı Kanununun ilgili maddeleri hükmüne göre, borçlunun mal bildiriminde gösterilen malların haciz bakımından bir önceliği veya ayrıcalığı bulunmadığı gibi, menkul, gayrimenkul mallarla, alacak ve haklardan hangilerinin haczedileceği konusunda Kanunda bir hüküm bulunmadığından tahsil dairesi lüzumlu gördüğü malları haczedebilecek olmakla birlikte, haczin amacının kamu (Kurum) alacağının tahsilinin sağlanması olduğu göz önünde bulundurularak, yapılacak haciz işlemlerinde borçlunun borçlarına yetecek miktarda mallarına haciz uygulanması ile yetinilmesine dikkat edilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte; uygulamada, özellikle gayrimenkul hacizlerinde borçluların (işverenlerin) hacze konu olabilecek gayrimenkullerinin değer tespitinin önceden yapılabilmesi mümkün olmadığından, ünitelerimizce tapu sicil müdürlüklerine gönderilen haciz bildirimlerine istinaden borçlu adına kayıtlı tüm gayrimenkuller üzerine haciz tatbik edilmekte, bu durumda,

bazen borçluların Kuruma olan borcuna yetecek miktardan çok daha fazla mal varlığı üzerine haciz konulduğundan, borçlularca borcundan fazla tutarda mal varlığı üzerine haciz konulduğu gerekçesiyle, fazlaya ilişkin hacizlerin kaldırılması talep edilmektedir.

Yine uygulamada, borçlularca 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre taksit talebinde bulunulması halinde, taksitlendirme işleminin yapılmasını müteakip teminat olarak gösterilen başkaca bir mal varlığı üzerine yahut Kurum alacağına tahsilini tehlikeye düşürmeyecek ve Kurum alacağını karşılayacak tutarda mahcuz (üzerine haciz konulmuş) mal varlığı üzerindeki hacizler baki kalmak kaydıyla fazlaya ilişkin diğer mallar üzerindeki hacizler anılan madde hükmüne istinaden kaldırılmaktadır.

Yönetim Kurulumuzun 22/4/2010 tarih ve 2010/6 sayılı kararıyla fazlaya ilişkin hacizlerle ilgili olarak; “Kurum alacaklarının tahsili amacıyla işverenlerin gayrimenkul mal varlıkları üzerine borç tutarının çok üzerinde haciz işlemi uygulanması ve borçlularca 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirme talebinde bulunmadan fazlaya ilişkin haciz yapıldığı iddiası ile fazlaya ilişkin gayrimenkul hacizlerinin kaldırılması talebinde bulunulması halinde;

1) İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların Kurumumuza olan borçlarından dolayı daha fazla tutarda gayrimenkulleri üzerine haciz konulduğu durumlarda, söz konusu idarelerin borçlarına karşılık genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden ayrılan paylarından kesinti yapıldığı hususu da nazara alınarak, Kurumumuza olan (icraya intikal eden ve etmeyen tüm borçlar) toplam borçları tutarında,

2) Bunların dışında kalan işverenlerin, Kurumumuza olan (icraya intikal eden etmeyen tüm borçlar) toplam borç miktarının en fazla iki katına kadar olan tutarda,

Gayrimenkul haczinin baki tutularak, bu tutarlar üzerindeki fazlaya ilişkin gayrimenkul hacizlerinin, ünitelerimizin “Gayrimenkul Satış Komisyonları” tarafından değerlendirilerek kaldırılması,” uygun görülmüştür.

Bu bakımdan, yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde Kurum alacaklarının tahsili amacıyla borçluların gayrimenkul mal varlıkları üzerine borç tutarının çok üzerinde faaliyetine engel olacak şekilde haciz işlemi uygulanmış ise, söz konusu hacizlerin kaldırılması hususunda aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde işlem yapılması, gerekmektedir.

2-Fazlaya ilişkin hacizlerin kaldırılması taleplerinin değerlendirilmesi

2.1- İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların taleplerinin değerlendirilmesi;

Bilindiği gibi, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun değişik 7 nci maddesine istinaden çıkarılan ve 19/3/2010 tarihli ve 27526 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Gelirleri Tahsilatı Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslar”a göre alınan 15/3/2010 tarihli ve 2010/238 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca; büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşlarının Kurumumuza 1/3/2010 tarihine kadar tahakkuk eden borçlarının genel bütçe gelirleri tahsilatı üzerinden ayrılan paylardan kesinti yapılması suretiyle tahsili için ilgisine göre İller Bankası ya da Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir. Yine 1/3/2010 tarihinden sonrası tahakkuk edecek borçlar içinde gerekli kesintilerin yapılarak Kurumumuza aktarılması için ilgili Kurumlara her iki ayda bir bildirilecektir.

Bu bakımdan, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların Kurumumuza olan borçlarından dolayı fazla tutarda gayrimenkulleri üzerine haciz konulduğu ve taksitlendirme talebinde bulunmadan fazlaya ilişkin haciz kaldırma talebinde bulunulması halinde, söz konusu idarelerin borçlarına karşılık genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden ayrılan paylarından kesinti yapıldığı hususu da nazara alınarak Kurumumuza olan (borç türü ayrımı yapılmaksızın icraya intikal eden ve etmeyen tüm borçlar) toplam borç tutarı kadar hacizleri baki tutularak diğer gayrimenkuller üzerine konulan hacizler, ünitelerimizin gayrimenkul satış komisyonlarınca kaldırılabilir.

Örnek 1: A Belediyesinin Kurumumuza prim, işsizlik sigortası primi, gecikme cezası ve gecikme zammından oluşan toplam 850.000 TL borcu olduğu varsayıldığında, söz konusu Belediyenin 1.000.000 TL değerindeki arsası ile 2.000.000 TL değerindeki işhanı haczedilmiş ve belediye taksitlendirme talebinde bulunmadan fazlaya ilişkin hacizlerin kaldırılmasını talep etmiş ise, Belediyenin borcu kadar 1.000.000 TL değerindeki arsa üzerindeki haciz baki tutularak 2.000.000 TL değerindeki işhanı üzerindeki haczin kaldırılması mümkün olabilecektir.

Ancak, 1.000.000 TL değerindeki arsa üzerinde Vergi Dairesinin 750.000 TL tutarında haczinin bulunması halinde söz konusu arsa üzerinde alacağımızı tehlikeye düşürecek başka idarelerin hacizleri olduğundan, işhanı üzerindeki haciz baki tutularak arsa üzerindeki haczin kaldırılması mümkün olabilecektir.

2.2- İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşların dışında kalan borçluların taleplerinin değerlendirilmesi;

Söz konusu borçluların Kurumumuza olan borçlarından dolayı tüm gayrimenkulleri haczedilmiş ve taksitlendirme talebinde bulunmadan fazlaya ilişkin hacizlerin kaldırılması talep edilmiş ise borç tutarının en fazla iki katı tutarında gayrimenkul haczinin baki tutularak, bu tutar üzerinden fazlaya ilişkin gayrimenkul hacizleri borçluların talebi üzerine gayrimenkul satış komisyonları tarafından kaldırılabilir.

Örnek 2: DK Ltd.Şti.'nin Kurumumuza prim, idari para cezası, işsizlik sigortası primi, gecikme cezası ve gecikme zamlarından oluşan toplam 1.250.000 TL borcu olduğunu varsayalım.

Anılan şirketin 500.000 TL değerinde 2 adet apartman dairesi, 1.000.000 TL tutarında bir arsasının ve üzerinde yaklaşık 2.000.000 TL tutarında takyidatı olan 5.000.000 TL değerinde fabrika binasının bulunduğunu varsayalım.

Bu durumda, borçlu şirketçe fabrika üzerindeki haczin baki tutularak diğer arsa ve daireler üzerindeki hacizlerimizin kaldırılması talep edilmiş olsa dahi, şirketin talebi dikkate alınmaksızın üzerinde ipotek ve haciz bulunmayan nakde çevrilmesi kolay gayrimenkullerin diğer nitelikleri de dikkate alınmak suretiyle 2 adet apartman dairesi ve arsa üzerindeki haczimiz baki tutularak fabrika binası bulunan gayrimenkul üzerindeki haczin kaldırılması mümkün bulunmaktadır.

3- Fazlaya ilişkin hacizlerin kaldırılması taleplerinin gayrimenkul satış komisyonlarınca değerlendirilmesi ve dikkate alınacak hususlar;

Sosyal Güvenlik Kurumunca 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna Göre Kullanılacak Yetkilere İlişkin Yönetmeliğin "Satış Komisyonları" başlıklı 21 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Kurumca mahcuz menkul ve gayrimenkullerin satış işlemlerini yapmak üzere satış komisyonları ve satış birimleri kurulur.

Dördüncü fıkrasında ise, Gayrimenkul satış komisyonu; sosyal güvenlik il müdürü veya yetki vereceği il müdür yardımcısı ya da ilgili sosyal güvenlik merkez müdürünün başkanlığında, varsa avukat ve satış işlemlerinden sorumlu servis şefi veya yetkili memuru, icra memuru ve ünite amirinin görevlendireceği bir memurdan oluşur.”

Hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Kurum alacaklarının tahsili amacıyla borçluların gayrimenkul mal varlıklarına borç tutarının çok üzerinde haciz işlemi uygulanması ve borçlularca 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirme talebinde bulunmadan fazlaya ilişkin haciz yapıldığı iddiası ile fazlaya ilişkin gayrimenkul hacizlerinin kaldırılması talebinde bulunulması halinde hacizlerin kaldırılıp kaldırılmayacağı veya hangi hacizlerin kaldırılacağı hususu gayrimenkul satış komisyonları tarafından değerlendirilip karara bağlanacaktır.

a) Borçlularca, Kurumumuza olan mevcut borçlarından daha fazla tutarda gayrimenkulleri üzerine haciz konulduğu iddiasıyla, fazlaya ilişkin hacizlerin kaldırılmasına ilişkin bir talepte bulunulması halinde, gayrimenkul satış komisyonlarınca öncelikle borçluların haczedilmiş olan gayrimenkullerinin değer tespitleri 2009/20 sayılı Genelgenin 9 uncu bölümünde açıklanan şekilde yapılacak/yaptırılacaktır.

b) Yine, gayrimenkul satış komisyonu tarafından verilecek karara esas olması bakımından, borçluların haczedilmiş gayrimenkullerinin güncel tapu takyidat (ipotek, haciz, tedbir vb. kayıt ve sınırlamalar) bilgileri tapu sicil müdürlüklerinden istenecektir.

c) Kurum tarafından haczedilmiş olan gayrimenkullerin değerleri ve tapu takyidat bilgilerine göre, şayet haczedilmiş gayrimenkullerin değeri, güncel (icraya intikal eden ve etmeyen tüm borçlar) borç tutarının altında olması veya gayrimenkullerin değeri güncel borç tutarının üzerinde olmakla birlikte takyidatlardan dolayı Kurum alacağının tahsilinin güç veya tehlikeye düşeceğine kanaat getirilmesi halinde, başka bir incelemeye gerek kalmaksızın satış komisyonu tarafından borçluların bu talebi reddedilecektir.

d) Kurum tarafından haczedilen gayrimenkullerin değerleri ve tapu bilgilerine göre gayrimenkul satış komisyonları borçluların haczin kaldırılmasını talep ettiği gayrimenkullerle bağlı kalmaksızın öncelikle hacizli gayrimenkuller içerisinden durumu, konumu, satılma kabiliyeti, hukuki durumu gibi hususları da göz önünde bulundurarak satılması en kolay olmasına dikkat edilerek Kurum alacağının tahsilinin en kolay sağlanabileceği nitelikteki gayrimenkuller üzerindeki hacizler baki tutularak, diğer gayrimenkuller üzerindeki hacizler kaldırılacaktır.

e) Borçluların borcundan dolayı hem menkul mallarına, hem de gayrimenkul mallarına haciz konulmuş ve borçlu tarafından menkul mallar üzerindeki hacizler baki kalmak kaydıyla fazlaya ilişkin olduğu iddiası ile gayrimenkul mallar üzerindeki hacizlerin kaldırılmasının talep edilmesi veya borçlular tarafından gayrimenkul mallar üzerindeki hacizler baki kalmak kaydıyla fazlaya ilişkin olduğu iddiası ile menkul mallar üzerindeki hacizlerin kaldırılmasının talep edilmesi halinde, gayrimenkul satış komisyonları tarafından bu talepler kabul edilmeyecektir.

4- Diğer hususlar

Haciz işleminin amacı; Kurum alacağının teminat altına alınması ve kamu (Kurum) alacağının tahsilinin sağlanması olduğundan, haciz işlemlerinin sonuçsuz kalmaması için bu gibi durumlarda (borçlunun fazlaya ilişkin haciz yapıldığı iddiasına sebebiyet verilmeden), 6183 sayılı Kanunun 84 üncü maddesinin menkul malların, haczin yapıldığı üçüncü gününden itibaren üç ay içinde satışına çıkılacağına ilişkin amir hükmü ve gayrimenkul malların haczin

konulduğu tarihi izleyen bir yıl içerisinde satış işlemlerine başlanılması hususundaki 28.06.1995 tarihli, 16-108 Ek sayılı Genelge talimatı göz önünde bulundurularak, Kurum alacağının tahsilini teminen öncelikle satışı en kolay olan menkul malların (gerekirse gayrimenkullerin) satış işlemine başlanılacak ve satış işlemlerinin neticesinde Kurum alacağının tahsil edilmesini müteakip, borunun varsa diğer menkul ve gayrimenkulleri üzerindeki hacizler kaldırılacaktır.

Ayrıca, boruların yalnızca menkul mallarının haczedilmesi halinde fazlaya ilişkin haciz yapıldığı iddiası ile söz konusu hacizlerin kaldırılmasının talep edilmesi halinde bu Genelge esasları uygulanmayacaktır.

Bu Genelgenin yayımı tarihinden itibaren 10/1/2005 tarihli ve 17047 sayılı Genel Yazı yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi edinilmesini, gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

M.Emin ZARARSIZ
Kurum Bařkanı

DAĐITIM :

Geređi :

Merkez ve tařra teřkilatına

Bilgi :_

alışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına